

Lovas Gábor

(szerk.)

VAN MEGOLDÁS

10 éves a
Munkaügyi Közvetítői és
Döntőbírói Szolgálat

MKDSZ és MGYOSZ, 2007

A nálunk most már tíz éve működő Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálatról (MKDSZ) és annak érdemi tevékenységéről ad nagyon érdekes és tanulságos áttekintést ez a kötet.

A modern társadalomnak és az annak anyagi alapjait adó gazdaságnak egyik meghatározó jellemzője, hogy mindkettő a különböző érdekcsoportok harctere. Ennek egyik különösen fontos területe a munkaadók és a munkavállalók viszonya. Ebben döntő jelentőségű, hogy a munkával megtermelt értéktöbblet kettejük között történő felosztása zéróösszegű játszma, azaz az egyik fél részarányának emelése csak a másikéből történhet. Ez tehát ebben a vonatkozásban szükségképpen szembeállítja a munkaadókat és a munkavállalókat. A modern társadalom a jogrend révén igyekszik olyan kereteket létrehozni, mindkét felet kötő szabály- és intézményrendszert működtetni, amelyek segítenek a munkaadók és a munkavállalók közötti konfliktusok megoldásában, és főként azoknak a hatásoknak a tompításában, amelyek zavarhatják a társadalom és/vagy a nemzetgazdaság működését. Tudjuk, tapasztaljuk, hogy a munkaadókkal szembeni érdekérvényesítésben a munkavállalók végső eszköze a sztrájk. A klaszikus időkben annak alapvető rendeltetése az volt, hogy megfossza az előbbieket a munka hozamától. A társadalom számára főként azzal válik zavaróvá, ha olyan szolgálta-

tásokat állít le, amelyekre sokaknak szükségük van, a sztrájkolók pedig éppen ezt használják eszközül arra, hogy kikényszerítsék céljuk elérését. Ezért társadalmi érdek, hogy ne fajuljanak idáig a konfliktusok, vagy minél rövidebb ideig tartsanak. Ugyanakkor az ilyen viták bírósági úton történő rendezése a hatásaiktól szenvedő érintettek számára elfogadhatatlan mértékben is elhúzódhat. Ezért az ezt szolgáló intézményrendszer különösen fontos elemei a fejlett országokban a munkaügyi közvetítői és döntőbírói szolgálatok.

Ez nem elméleti munka, hanem nagyon gyakorlatias tájékoztatás. A legfontosabb, amit megtudhatunk belőle a Szolgálatról, nem is maga a léte – arról az érdekeltek tudnak, vagy szükség esetén tudomást szereznek –, hanem működésének módja és az eredményei. Minden érdekütközés megoldásának a leghatékonyabb módja egy olyan megállapodás létrehozása, amelyet a szembenálló felek mindegyike úgy ítél meg, hogy nyert vele. Csak ez teremthet esélyt arra, hogy képesek lesznek jól együttműködni. Az ilyen megoldások kimunkálásához és elfogadtatásához pedig nagyon komoly szakmai felkészültség és többféle képesség is kell a helyzetelemzéstől a szembenálló felek meggyőzéséig. Amint a bevezetőben olvashatjuk, az MKDSZ 1996 óta nyújt szolgáltatást a munkaügyi kapcsolatok szereplői számára. Tevékenységének jogi alapját ma már sui generis („testreszabott”) jogszabálya, a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény adja. Eredményességét jellemzi, hogy a sikerrel zárult közvetítéseinek részaránya az eddigi teljes működését tekintve meghaladta a 95%-ot. Ehhez persze az kell, hogy a szembenálló felek megegyezzenek a közvetítőként való bekapcsolásában, ahhoz pedig az, hogy ismerjék ennek

célszerűségét. Ebben is segíthet ez a kiadvány. Benne négy konkrét ügynek a lényegét kiemelő bemutatását találjuk, s mindegyikhez részletes jogi szakkommentárt, továbbá elemzést arról is, hogyan válhat valaki közvetítővé, milyen a jó közvetítő és milyen szabályok kötik. Közli az MKDSZ teljes Szervezeti, Működési és Eljárási Szabályzatát is, amely szintén sok érdemi információval szolgál az érdeklődőknek, valamint a mediátorok névsorát, azok érdemi, szakmai bemutatásával. Utóbbiakban különösen érdekes látnunk, milyen sokféle szakmai előélettel, hányféle területről jöttek – ami nyilvánvalóan sokat segíthet abban, hogy az MKDSZ az ügyekhez az azok környezetét jól ismerő közvetítőt válasszon.

(Osman Péter)

AZ EZREDFORDULÓ VILÁGGAZDASÁGA – A VILÁGGAZDASÁG EZREDFORDULÓJA

Recenzió Blahó András
és munkaközössége:
Világgaazdaságtan című
művéről

(Akadémiai Kiadó, Budapest,
2007, 368 oldal)

A világgaazdaság folyamataival foglalkozó, hagyományos megközelítésű tankönyvek, amelyek magukat elnevezésükben is megkülönböztetik: nemzetközi gazdaságtan vagy nemzetközi közgaazdaságtan –, tárgyakat mint a nemzetek (helyesebb lenne: országok) közötti kapcsolatokat, áramlásokat és viszonyokat közelítik meg, és mellőzik a történetiséget, valamint a globális összefüggések vizsgálatát. Sikerül is így egy modellekre épülő, matematikai